

Consiliul
Uniunii Europene

Bruxelles, 7 mai 2024
(OR. en)

8830/24

CONUN 100
ONU 52
DEVGEN 54
ACP 44
COAFR 144
COLAC 52
COASI 62
COEST 243
CLIMA 164

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Data:	7 mai 2024
Destinatar:	Delegațiile
Subiect:	Concluziile Consiliului privind statele insulare mici în curs de dezvoltare (SIDS) - (Concluziile Consiliului - 7 mai 2024)

În anexă, se pun la dispoziția delegațiilor Concluziile Consiliului privind statele insulare mici în curs de dezvoltare (SIDS), astfel cum au fost adoptate de Consiliu în cadrul celei de a 4021-a reuniuni a sale din 7 mai 2024.

Concluziile Consiliului privind statele insulare mici în curs de dezvoltare (SIDS)

1. Uniunea Europeană (UE) și statele sale membre salută convocarea celei de a 4-a Conferințe internaționale privind statele insulare mici în curs de dezvoltare (SIDS)¹, în perioada 27-30 mai 2024, în Antigua și Barbuda. Tema „Charting the Course Toward Resilient Prosperity” (Drumul de parcurs către o prosperitate rezilientă) este extrem de relevantă atât pentru SIDS, cât și pentru UE. UE salută desemnarea anului 2024 drept Anul Internațional al SIDS, oferind o oportunitate crucială de a integra perspectivele SIDS în agenda internațională.
2. UE și-a intensificat parteneriatul cu SIDS la nivel politic, precum și cu reprezentanți ai societății civile și ai sectorului de afaceri. UE este pe deplin angajată să își dezvolte cooperarea cu Alianța statelor insulare mici (AOSIS) și cu biroul acesteia, prezidat în prezent de Samoa.

¹ 39 de state: Antigua și Barbuda, Bahamas, Barbados, Belize, Cabo Verde, Comorele, Insulele Cook, Cuba, Dominica, Republica Dominicană, Fiji, Grenada, Guineea-Bissau, Guyana, Haiti, Jamaica, Kiribati, Maldivele, Insulele Marshall, Statele Federate ale Microneziei, Mauritius, Nauru, Niue, Palau, Papua Noua Guinee, Samoa, São Tomé și Príncipe, Singapore, Saint Kitts și Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent și Grenadinele, Seychelles, Insulele Solomon, Suriname, Timorul de Est, Tonga, Trinidad și Tobago, Tuvalu, Vanuatu. 18 membri asociați ai comisiilor regionale ale Organizației Națiunilor Unite: Samoa Americană, Anguilla, Aruba, Bermuda, Insulele Virgine Britanice, Insulele Cayman, Curaçao, Guadelupa, Guam, Martinica, Montserrat, Noua Caledonie, Comunitatea Insulelor Mariene de Nord, Polinezia Franceză, Puerto Rico, Sint-Maarten, Insulele Turks și Caicos, Insulele Virgine Americane.

3. Statele insulare din zona Caraibilor, din Oceanul Pacific, din Oceanul Atlantic, din Oceanul Indian și din Marea Chinei de Sud ocupă o poziție crucială. Deoarece sunt predominant mici – din punct de vedere geografic și al populației – orice șoc poate avea consecințe disproporționate, chiar de nivel existențial pentru societățile, economiile și culturile lor, în special pentru femei și fete, precum și pentru alte persoane aflate în situații vulnerabile, cum ar fi populațiile indigene și comunitățile locale. Deoarece sunt insule – adesea îndepărtate și constând în zone joase – ele sunt deosebit de expuse efectelor negative ale fenomenelor meteorologice extreme și ale fenomenelor cu declanșare lentă asociate schimbărilor climatice, cum ar fi creșterea nivelului mării și intruziunea salină. SIDS depind de oceane chiar mai mult decât alte țări pentru economia lor, pentru echilibrul microclimatului lor, pentru cultura și activitățile lor recreative. Prin urmare, acestea sunt extrem de vulnerabile la impactul schimbărilor climatice, al insecurității alimentare și nutriționale, al poluării marine, al pierderii biodiversității marine, al diminuării resurselor de apă dulce, al deșertificării, al eroziunii costiere, al degradării terenurilor și al activităților de pescuit ilegal, nedeclarat și nereglementat.
4. Deși SIDS se află în prima linie a confruntării cu aceste aspecte, acestea reprezintă o provocare și o responsabilitate pentru toți membrii ONU, care, în septembrie 2023, s-au reunit în cadrul Summitului privind ODD-urile pentru a-și reafirma „angajamentul de a pune în aplicare efectiv Agenda 2030 și ODD-urile (obiectivele de dezvoltare durabilă) acesteia, precum și de a susține toate principiile consacrate în aceasta”. UE este angajată să sprijine eforturile în această direcție. Membrii ONU vor analiza, de asemenea, provocările specifice cu care se confruntă SIDS în cadrul Summitului privind creșterea nivelului mării din septembrie 2024 și al următoarei Conferințe a ONU privind oceanele din iunie 2025.
5. UE recunoaște rolul de vârf al SIDS în antrenarea unor evoluții pozitive, în special în lupta împotriva schimbărilor climatice și în protecția mediului. SIDS s-au aflat în prima linie a abordării crizelor de mediu mondiale, de exemplu prin crearea unor „zone marine protejate” în apele lor, prin care habitatele sunt refăcute și biodiversitatea este protejată, precum și prin asigurarea unor economii albastre durabile. De asemenea, SIDS au pregătit terenul pentru acțiuni climatice, cadre de politici și capacități în materie de politici mai incluzive.

6. Orientările din SAMOA din 2014 (Modalitățile de acțiune accelerate ale SIDS) au oferit un cadru de acțiune clar prin intermediul celor 15 domenii prioritare ale lor. UE așteaptă cu interes să colaboreze cu SIDS în ceea ce privește punerea în aplicare a priorităților care urmează să fie stabilite în Antigua și Barbuda. Perioada de până la următoarea conferință (în 2034) necesită acțiuni direcționate precis și susținute.
7. UE salută propunerea privind indicele multidimensional al vulnerabilității (MVI) și solicită aprobarea rapidă a acestuia, deoarece SIDS se confruntă cu provocări în materie de dezvoltare și vulnerabilități insuficient reflectate în indicii comuni privind venitul național, cum ar fi PIB-ul și VNB-ul pe cap de locuitor. Prin colectarea unui volum mai mare de date și de date defalcate, MVI ar trebui să ofere o mai bună înțelegere care să stea la baza deciziilor. UE încurajează toate instituțiile de dezvoltare să valorifice acest nou instrument, pentru a integra mai bine factorii de vulnerabilitate în analiza și în acțiunile lor. UE speră să colaboreze cu toți partenerii săi pentru a se asigura că nevoile specifice ale țărilor în curs de dezvoltare sunt recunoscute și satisfăcute.
8. UE salută rezoluția adoptată de Adunarea Generală a ONU la 21 decembrie 2020 privind „examinarea cvadrienală globală a politicilor legate de activitățile operaționale de dezvoltare ale sistemului Organizației Națiunilor Unite” și este pregătită să se angajeze în negocierile privind următoarea examinare, pentru a se asigura că sistemul de dezvoltare al ONU continuă să consolideze sprijinul acordat SIDS.

9. UE și statele sale membre se angajează să joace un rol constructiv înainte, în timpul și după cea de a 4-a Conferință internațională privind SIDS (SIDS4), în ceea ce privește toate prioritățile identificate în proiectul de document final. În acest scop, ele vor coopera în continuare cu partenerii care s-au angajat, de asemenea, să acționeze în beneficiul SIDS, în special cu secretara generală adjunctă a Organizației Națiunilor Unite și înalta reprezentantă pentru țările cel mai puțin dezvoltate, țările în curs de dezvoltare fără ieșire la mare și statele insulare mici în curs de dezvoltare, precum și cu Departamentul pentru afaceri economice și sociale al ONU. UE salută înființarea de către Biroul de coordonare pentru dezvoltare al ONU (DCO) în octombrie 2021 a unui birou al unui coordonator rezident și a unei echipe de țară a Organizației Națiunilor Unite pentru Micronezia, care acoperă Statele Federate ale Microneziei, Kiribati, Nauru, Palau și Insulele Marshall. UE salută activitatea de promovare a parteneriatelor desfășurată de Comitetul director al ONU privind parteneriatele pentru SIDS. Având în vedere diversitatea SIDS, este importantă în egală măsură implicarea la nivel regional și alături de organizațiile regionale ale SIDS.

10. UE își exprimă aprecierea profundă pentru parteneriatul strâns cu SIDS în cadrul negocierilor purtate la ONU privind schimbările climatice. UE apreciază SIDS ca parteneri-cheie în evidențierea necesității unor acțiuni imediate, urgente și accelerate, astfel cum se subliniază în rapoartele IPCC, IPBES și IRP. UE salută decizia COP28 privind evaluarea la nivel global (GST). UE și statele sale membre au colaborat îndeaproape cu SIDS pentru obținerea rezultatelor COP28, inclusiv renunțarea treptată la combustibilii fosili în cadrul sistemelor energetice într-un mod just, ordonat și echitabil, accelerând acțiunile în acest deceniu critic. UE și statele sale membre vor continua să consolideze colaborarea cu partenerii în ceea ce privește elaborarea și implementarea unor contribuții ambițioase stabilite la nivel național (CSN) care să abordeze în mod eficace angajamentele asumate în cadrul GST, inclusiv obiective de reducere a emisiilor la nivelul întregii economii, aflate în concordanță cu limitarea încălzirii globale la 1,5 °C, precum și punerea în aplicare a Programului de lucru consolidat de la Lima. UE salută decizia privind operaționalizarea unor noi mecanisme de finanțare, inclusiv a unui fond pentru sprijinirea țărilor în curs de dezvoltare care sunt deosebit de vulnerabile la efectele negative ale schimbărilor climatice să facă față pierderilor și daunelor. UE și statele sale membre s-au angajat să ofere un sprijin semnificativ fondului, precum și mecanismelor de finanțare existente care sprijină țările deosebit de vulnerabile la efectele negative ale schimbărilor climatice să facă față pierderilor și daunelor. UE se angajează să colaboreze îndeaproape cu partenerii pentru a accelera tranziția verde și a beneficia de pe urma acesteia, precum și pentru a sprijini punerea în aplicare a angajamentelor la nivel mondial. UE este convinsă de potențialul energiilor regenerabile, inclusiv al energiilor marine regenerabile, pentru economia bazată pe oceane și pentru alte domenii importante pentru dezvoltarea durabilă. UE îndeamnă membrii G20 să își asume roluri de lideri în această privință, deoarece reprezintă aproape 80 % din emisiile globale și joacă un rol crucial în abordarea provocărilor legate de mediu.

11. Prin intermediul parteneriatelor noastre verzi și al asistenței noastre pentru cooperare, UE sprijină SIDS în punerea în aplicare a Cadrului mondial pentru biodiversitate de la Kunming-Montreal. Opiniile noastre concordă în ceea ce privește protejarea și refacerea oceanelor, inclusiv prin ratificarea, intrarea în vigoare și punerea în aplicare rapidă a Acordului privind biodiversitatea în zonele din afara jurisdicției naționale (BBNJ) și prin pregătirea unor angajamente ambițioase în cadrul celei de a 3-a Conferințe a ONU privind oceanele de la Nisa din iunie 2025. UE și statele sale membre recunosc importanța Convenției Națiunilor Unite asupra dreptului mării (UNCLOS), care oferă cadrul juridic în care trebuie desfășurate toate activitățile legate de oceane și mări. Toate statele membre ale UE au cosponsorizat Rezoluția 77/276 a Adunării Generale a ONU prin care se solicită un aviz consultativ al Curții Internaționale de Justiție cu privire la obligațiile statelor în ceea ce privește schimbările climatice. De asemenea, UE va colabora îndeaproape cu SIDS, ale căror mijloace de subzistență sunt afectate în mod deosebit de poluarea cu materiale plastice, în vederea încheierii, până la sfârșitul anului 2024, a negocierilor privind un instrument internațional obligatoriu din punct de vedere juridic ambițios pentru a elimina acest flagel. UE și statele sale membre subliniază importanța realizării neutralității din punctul de vedere al degradării terenurilor până în 2030 și salută COP16 la UNCCD, care se va desfășura în Arabia Saudită și care va reprezenta un moment prielnic pentru accelerarea acțiunilor la nivel național și mondial în ceea ce privește restaurarea terenurilor, sănătatea solului, reziliența la secetă și tranziția verde.
12. Accesul egal la beneficiile digitalizării, ale transformării digitale a societăților și ale științei, tehnologiei și inovării (STI), împreună cu o educație echitabilă și de calitate, oferă perspective semnificative de promovare a unei dezvoltări socioeconomice incluzive, inclusiv prin extinderea comerțului pentru a depăși efectele negative ale depărtării; acestea pot contribui, de asemenea, la definirea, punerea în aplicare și monitorizarea unor CSN ambițioase și la sprijinirea adaptării la schimbările climatice. UE și statele sale membre depun eforturi prin intermediul Platformei digitalizării pentru dezvoltare (Platforma D4D) pentru a înregistra progrese în dialogul cu regiunile partenere, inclusiv cu zona Caraibilor și Pacificul, cu scopul de a promova o transformare digitală durabilă și axată pe factorul uman.

13. UE și statele sale membre sprijină eforturile în curs de reformare a arhitecturii financiare internaționale și a băncilor multilaterale de dezvoltare, pe baza foii de parcurs a Pactului de la Paris pentru oameni și planetă (4P) și a Agendei de la Bridgetown 2.0. Așteptăm cu interes discuțiile privind reforma, inclusiv în contextul Summitului viitorului și al celei de a 4-a Conferințe internaționale privind finanțarea pentru dezvoltare, care va avea loc în Spania în 2025.
14. Obiectivul trebuie să fie mobilizarea, în cadrul unui efort mondial, a resurselor necesare din toate sursele pentru punerea în aplicare deplină și accelerată a Agendei 2030 și a Acordului de la Paris, inclusiv creșterea lichidităților și utilizarea optimă a finanțării preferențiale limitate. Există un interes comun pentru o mai bună abordare a provocărilor și inegalităților mondiale și pentru protejarea bunurilor publice globale, pentru a se asigura că nicio țară nu trebuie să aleagă între combaterea sărăciei și lupta în favoarea planetei. În acest sens, UE și statele sale membre sprijină dezvoltarea unor instrumente de finanțare inovatoare, cum ar fi clauzele privind datoriile în contextul rezilienței la schimbările climatice pentru țările cele mai vulnerabile.
15. UE este un partener de lungă durată al SIDS, sprijinindu-le în realizarea ODD-urilor. UE și statele sale membre luate împreună, ca „Echipa Europa”, reprezintă cel mai mare donator pentru SIDS, furnizând finanțare de peste 1,2 miliarde EUR sub formă de AOD bilaterală și contribuții canalizate prin intermediul organizațiilor multilaterale în 2022. În cadrul strategiei sale „Global Gateway”, UE și statele sale membre, folosind o abordare „Echipa Europa”, acționează în parteneriat cu SIDS prin investiții în domeniul digital, al mediului, al climei și al energiei, al transporturilor, al sănătății, al educației și al cercetării. UE finanțează inițiative emblematice strategice selectate anume în beneficiul SIDS, cum ar fi Inițiativa privind obligațiunile verzi la nivel mondial, „Alianța verde-albastră pentru Pacific” și eforturile de combatere a amenințării reprezentate de proliferarea algelor sargase în zona Caraibilor. Banca Europeană de Investiții furnizează (începând din decembrie 2022) finanțare în valoare de 3,47 miliarde EUR pentru SIDS, sub formă de linii de credit pentru instituțiile de credit locale în vederea sprijinirea IMM-urilor, a finanțării investițiilor în infrastructură, precum și în energie, servicii, sănătate, educație, agricultură și pescuit. UE finanțează, de asemenea, un program de sprijin în valoare de 35 de miliarde EUR pentru SIDS și pentru țările de coastă din Africa, zona Caraibilor și Pacific, inclusiv Programul BioSPACE în zona Caraibilor și Programul BioScapes în Pacific, precum și un sprijin pentru Fondul de parteneriat pentru ecosistemele vitale din vestul Oceanului Indian.

16. În cadrul Programului său umanitar de pregătire pentru dezastre, UE sprijină de trei decenii consolidarea capacităților autorităților naționale și ale comunităților locale de a anticipa efectele dezastrelor naturale, de a răspunde la acestea și de a se redresa în urma acestor efecte, la care SIDS sunt expuse în mod deosebit. Cooperarea în acest domeniu va fi intensificată prin încheierea unui Memorandum de înțelegere privind gestionarea riscurilor de dezastre între UE și America Latină și zona Caraibilor, care urmează să fie semnat în 2024, și prin lansarea unei serii de dialoguri UE-ALC privind pregătirea pentru dezastre. UE reamintește importanța sprijinirii apelului lansat de secretarul general al ONU în favoarea inițiativei „Avertizări timpurii pentru toți”, în special eliminarea lacunelor majore în materie de date pentru observațiile meteorologice și climatice din partea SIDS, asigurarea faptului că avertizările sunt adecvate nevoilor locale și diseminarea acestora în rândul populațiilor locale.
17. În plus, UE lucrează prin intermediul Global Gateway pentru a atrage și a mobiliza investiții din sectorul privat în favoarea SIDS. Mobilizarea capacității de investiții a sectorului privat este o prioritate strategică, care se realizează prin îmbunătățirea mediului de afaceri și a climatului de investiții, prin eliminarea barierelor tehnice din calea comerțului, prin asigurarea unor condiții de concurență echitabile și prin utilizarea instrumentelor financiare pentru atragerea de fonduri. Prin acest cadru de acțiune, Fondul european pentru dezvoltare durabilă Plus (FEDD +) oferă garanții investitorilor din sectorul privat prin intermediul instituțiilor de finanțare a dezvoltării.

18. Noul acord de parteneriat dintre UE și statele sale membre cu membrii Organizației Statelor din Africa, Zona Caraibilor și Pacific (OSACP) a fost semnat în noiembrie 2023. Acest acord este deosebit de relevant pentru SIDS, deoarece aproape toate aceste state sunt membre ale OSACP. Acesta stabilește un nivel ridicat de ambiție pentru cooperarea UE-OSACP în ceea ce privește principiile comune principale, cum ar fi drepturile omului, democrația, pacea și securitatea, dezvoltarea umană și socială, schimbările climatice și mediul, precum și migrația și mobilitatea. În ceea ce privește SIDS, Acordul de parteneriat oferă un cadru pentru influențarea și stimularea inițiativelor de la nivel mondial, precum și pentru valorificarea și consolidarea consensului cu privire la chestiunile cele mai importante pentru acestea, cu UE și la scară mondială, într-un spirit de parteneriat. Cele trei noi protocoale regionale, care fac parte din Acordul de parteneriat, vor facilita schimburi și o cooperare care să fie adaptate nevoilor și dinamicii fiecărei regiuni. Această nouă abordare permite o cooperare consolidată între toate regiunile în ceea ce privește aspectele cruciale pentru SIDS, cum ar fi schimbările climatice, protecția mediului și guvernarea oceanelor. Acordurile de parteneriat economic (APE) pe care UE le-a semnat cu partenerii au demonstrat un impact pozitiv asupra economiilor țărilor în cauză. Dintre cele 33 de state OSACP care au încheiat acorduri de parteneriat economic cu UE, 21 sunt SIDS. UE salută aderarea Niue, Tonga și Tuvalu la APE UE-Pacific, care este pe punctul de a fi finalizată. UE așteaptă cu interes dezvoltarea unei relații cuprinzătoare și reciproc avantajoase cu SIDS, dincolo de cooperarea existentă. UE va depune eforturi pentru a promova cooperarea dintre SIDS și alte insule, în special cu regiunile ultraperiferice (RUP) și cu țările și teritoriile de peste mări (TTPM) ale UE, cu care au unele caracteristici în comun.
19. Privind în perspectivă, UE își va construi parteneriatul cu SIDS prin cooperare și dialog, inclusiv în ceea ce privește provocările mondiale, asistența tehnică și sprijinul pentru dezvoltarea capacităților, valorificând acordurile din cadrul Summitului privind ODD-urile din 2023 și al SIDS4 pentru a asigura succesul Summitului viitorului din septembrie 2024 și pentru a aduce rezultatele la cea de a 4-a Conferință privind finanțarea pentru dezvoltare.

20. UE aşteaptă cu interes Conferinţa SIDS4 şi următorul program de acţiune pentru SIDS, cu implicarea semnificativă a tuturor părţilor interesate relevante, inclusiv a societăţii civile, a sectorului privat, a mediului academic şi a tineretului. Suntem pregătiţi să contribuim la punerea în aplicare a programului de acţiune, prin cooperarea în domenii prioritare precum schimbările climatice, energia şi mediul, economia albastră şi cea verde, includerea SIDS pe pieţele mondiale, asistenţa oficială pentru dezvoltare, facilitarea accesului la finanţare şi investiţii pentru acţiuni climatice, dezvoltare şi adaptare.
